

Čtyřicet let lausannského hnutí pro světovou evangelizaci

V roce 1974 se konal ve švýcarském Lausanne kongres pro světovou evangelizaci. Jednalo se tehdy o jedno z největších křesťanských setkání, zaměřených na misi. Kongres byl výsledkem mnohaletého úsilí, modliteb a společných akcí evangelistů, pastorů a teologů evangelikálního hnutí. K jeho uskutečnění přispěla tehdejší situace ve světové ekumeně, kdy se v teologickém liberalismu začal ztrácet důraz na evangelizaci. Evangelizace byla tehdy znevažována ve jménu podpory různých revolučních proudů a politických akcí. Spása bývala často reinterpretována v kategoriích účasti na různých revolučních bojích.

V Lausanne se setkala na 2300 delegátů a celkem 4000 účastníků, kteří zastupovali 150 zemí a širokou paletu denominačních seskupení. Novou skutečností na tomto světovém kongresu stala účast 50 % delegátů ze zemí tzv. Třetího světa. K tak širokému zastoupení velmi přispěl Billy Graham, který byl jedním ze svolavatelů tohoto kongresu. Další významnou postavou byl John Stott, který předsedal komisi pro formulaci výsledků kongresu. Jeho zkušenost, precizní teologické formulace a osobní příklad, se staly důležitým předpokladem pro přijetí výsledného dokumentu, který se nazývá „**Lausannský závazek**“.¹

Výsledný dokument o 3000 slovech a 15 článcích představuje široký konsensus v řadě závažných teologických otázek, jako je autorita Písma svatého, důraz na zvěstování Kristova evangelia a spojení evangelizace s diakonií a sociálními akcemi v širším slova smyslu. Není divu, že po tomto kongresu se začalo mluvit o „duchu Lausanne“, který se projevil ochotou k naslouchání, ohleduplností, mimořádnou jednotou a ochotou si vyjít vstříc. Lausannský závazek se rozletěl do celého světa a v mnoha církvích začal sloužit jako moderní křesťanská konfese. Jeho vliv pomohl v propojení evangelizace s sociálními akcemi a akceleroval pokračování misie církve ve světě.

V dalších letech ustavené lausannské hnutí nezahálelo a konalo se mnoho mezinárodních a mezicírkevních konzultací na aktuální témata. Často šlo o evangelizaci mezi lidmi různých filozofií a věr. Významným se stal dokument „Evangelium a kultura“, který přispěl k pochopení důležitosti kontextualizace evangelia při službě v různých národech, kulturách, náboženstvích a sociálních skupinách. Výsledky jednotlivých konzultací a konferencí je možné najít na stránkách Lausannského hnutí.²

V roce 1989 se v Manile na Filipínách uskutečnil druhý světový kongres lausannského hnutí. Stalo se tak v roce turbulentních událostí. Kongres se konal měsíc po strašných událostech na pekingském náměstí Nebeského klidu, kdy byla rozehnána demonstrace za demokratizaci společnosti takovým způsobem, že byly zabity téměř tři tisíce lidí a až deset tisíc lidí zraněno. Tři měsíce po konání kongresu v Manile došlo k pádu Berlínské zdi a následným událostem ve Střední a Východní Evropě. Tvář globálního světa se znovu měnila a evangelikální hnutí se snažilo aktualizovat misijní vizi tváří v tvář novým výzvám.

¹ Český publikován ve špatném překladu v samizdatu. Nový autorizovaný překlad byl publikován In: Zásady Církve bratrské. Oliva, Praha .997, s. 52-60.

² <http://www.lausanne.org/category/lop> (8. 12. 2014). Dokumenty lausannského hnutí s komentáři Johna Stotta je možné najít v knize: STOTT, J. (Ed.) Making Christ Known: Historic Mission Documents from the Lausanne Movement 1974-1989. Paternoster Press, Carlisle, Cumbria 1996.

Výsledkem tohoto kongresu byl „**Manilský manifest**“,³ který se zaměřil na hledání cesty k naplnění Ježíšova „Velkého poslání“ k nesení evangelia.⁴ Pro zdůraznění kontinuity byl tento kongres nazýván **Lausanne II**. John Stott upozorňoval, že by Manilský manifest neměl být nikdy publikován bez Lausannského závazku. Vždyť se jedná o rozvíjení toho, co bylo řešeno v Lausanne o patnáct let dříve. Tom Houston, tehdejší ředitel Lausannského hnutí, důrazně podtrhl, že reflexe „Velkého poslání“ musí být stálým procesem, a proto jsou vítány další připomínky a aktualizace.⁵

V Manile se setkalo více než 3000 delegátů ze 170 zemí. Manilský manifest se soustřeďuje na dvě hlavní témata. Tím prvním je „zvěstujte Krista, dokud nepřijde“ a druhým „Výzva celé církvi, aby nesla celé evangelium, celému světu.“ Dokument se v době nastupujícího náboženského pluralismu zaměřuje na motivaci k evangelizaci a odmítá, že by člověk mohl spasit sám sebe bez Krista. V centru pozornosti je zvěstování na základě Bible a hermeneutika biblického textu. Dokument rozeznává důležitost apologetiky a nejrůznějších typů zvěstování. Podle příkladu Ježíšova je třeba zvěstovat evangelium chudým. Objevuje se reakce na rostoucí problém chudoby v mnoha zemích světa. Velkou kapitolou je jedinečnost role Ježíše Krista, který je věčným Božím Synem a který se stal plně člověkem, aby za nás přinesl oběť na kříži. Všichni lidé bez výjimky potřebují Krista. Mesiáš přišel i pro Izrael. Zadržování evangelia Židům označuje dokument jako formu antisemitismu. Silným důrazem dokumentu je rozvedení propojení evangelia a sociální odpovědnosti křesťanů. Zvěstování evangelia Božího království vyžaduje prorocké odmítnutí všeho toho, co není s Božím královstvím slučitelné. Dokument se výslovně dotýká problémů násilí, včetně institučního, politické korupce, ekonomického vykořisťování lidí a země, jako Božího stvoření. Zahrnuta jsou i ochrana rodiny, problém potratů, distribuce drog a lidská práva.

V dokumentu nechybí ani kapitola o Boží misii v našem světě, integrita svědků, role místní církve a spolupráce v evangelizaci. Dokument přináší také analýzu současného světa a citlivě hledá cestu pro křesťanské svědectví ve společnosti.

V roce 2010 se koná kongres označený jako **Lausanne III**. Velké shromáždění se setkává tentokrát v Kapském Městě v Jihoafrické republice. Tentokrát se setkalo 4200 delegátů ze 198 zemí a s nimi pozorovatelé, novináři a nejrůznější pomocníci. Výsledkem tohoto kongresu je „**Závazek z Kapského Města**“. Tomuto kongresu poslali své pozdravy a přání oba dřívější svolavatelé a jednotící osobnosti, kterými byli Billy Graham a John Stott. Kongres již vedla další generace Kristových služebníků. Ukázalo se, že jsou zde lidé, kteří dovedli dobře navázat a sjednocovat současné globální a rychle rostoucí evangelikální hnutí. Jedním z architektů a tím, kdo závěrečné znění formuloval, byl Christopher Wright, mezinárodní ředitel Langham Partnership, organizace založené Johnem Stottem.

Kongres, tváří v tvář současnému rozbouřenému světu, se ptal a hledal odpověď na otázku, co Duch svatý říká církvím na jednotlivých kontinentech a jak má být křesťanská víra artikulována pro současné generace lidstva. Kongres v Kapském Městě usilovně hledal, jak předávat autenticky evangelium dnes, řečeno termínem Johna Stotta, „mezi dvěma světy“.⁶

³ <http://evangelikalni-teologie.cz/manilska-vyzva-1989-lausanne-ii>

⁴ Ježíšovým „Velkým posláním“ posláním bývá označován závěr Matoušova evangelia 28,18-20.

⁵ STOTT, J. (Ed.) *Making Christ Known: Historic Mission Documents from the Lausanne Movement 1974-1989*. Paternoster Press, Carlisle, Cumbria 1996, s. 229.

⁶ Viz Stottovu knihu o kázání. STOTT, J.: *Between Two Worlds: The Art of Preaching in the Twentieth Century*. Eerdmans, Grand Rapids 1982.

Jedním z těchto světů je Boží království prezentované Božím slovem. Tím druhým světem je náš kontext porušeného člověka, lidské společnosti i přírody. Naším úkolem je postavit zvěstí evangelia most mezi těmito dvěma světy, po kterém by světlo vykoupení a záchrany vstupovalo do světa. Celý rozsáhlejší dokument z Kapského Města je pojat zvláštním a jedinečným způsobem. Běžně je zvykem psát konfese jako jednotlivé teze, za nimž stojíme a které vyznáváme. Obvyklý výraz, kterým začínají jednotlivé věroučné články, zní „věříme“, „vyznáváme“, „tvrdíme“, „odmítáme“. Závazek z Kapského Města postupuje jiným způsobem. Jednotlivé články začínají vyznáním lásky k Bohu. Čtete v nich: Milujeme, protože Bůh prve miloval nás, milujeme živého Boha, Otce, Syna i Ducha svatého. Milujeme Boží slovo, Boží svět, evangelium, Boží lid, Boží misii aj. Při čtení a studiu tohoto dokumentu je člověk stržen důrazem na vyznání, krystalickou průzračností jednotlivých formulací a duchovní vroucností.

Závazek z Kapského města nepochybně staví na obou dokumentech předchozích světových kongresů. Problematiku evangelizace a misie ale posunuje dál a kontextualizuje ji do dnešního globálního světa ovlivněného postmoderními a pluralistickými přístupy. Je v něm spojena vyznavačská odvaha s pokorou. Jedná se o zcela nový typ psaní konfese. Závazek z Kapského města neodsuzuje, neodmítá ale mnohé misijní problémy naší doby bere především jako výzvu k hledání řešení a přinášení odpovědí. Dokument se nevyhýbá problematice médií, umění, technických objevů a moderní společnosti. Silnou stránkou je důraz na vnášení Kristova pokoje do světa, do etnických konfliktů a válek.

Velký důraz je položen na palčivé problémy současnosti jako jsou problematika chudých a utlačovaných, situace nemocných a hendikepovaných a lidí nakažených virem HIV. Je zřejmé, že biblické zakotvení dokumentu nemůže přejít trpící Boží stvoření a naznačení ekologických přístupů. Dokument se nevyhýbá mezináboženskému dialogu, náboženské svobodě a různosti přístupu k učednictví. Důraz je položen na pastýřský styl vedení Božího lidu, problematiku misie ve městech a službu dětem. Zbožnosti se dotýkají články o modlitbě, následování Krista, životě v manželství a osobní pokoře. Spiritualita je provázána důrazem na integritu osobnosti, jednoduchý životní styl a zřeknutí se modloslužby chamtivosti. Dokument se zabývá partnerstvím v globální misii, partnerstvím mužů a žen i teologickým vzděláváním.

Jsem přesvědčen, že Závazek z Kapského města bude sloužit křesťanům pro orientaci v misii a v rozvíjení evangelizace. Tento dokument může být vhodným materiálem pro setkání kazatelů a farářů, stejně tak jako pro setkání členů staršovstev sborů a farností, kurzů pro sborové pracovníky a také k probírání např. v biblických hodinách.

Je radostí a výsadou Sdružení evangelikálních teologů, že můžeme vydat v jednom čísle překlad všech tří základních dokumentů lausanského hnutí. Zveřejňujeme tyto dokumenty pro církve v České republice a jménem SET děkujeme překladatelům, korektorům i Radě Církve bratrské za finanční pomoc při vydání tohoto čísla.

Pavel Černý

ET-KJ 22-23/2013, s. 2.